

חתרנות – כלי בידי המורה המומחית/ המומחה (על פי ג'ניפר גובזלס)

האם אנחנו חושבות/ים על מורות/ים כמהפכניות/ים?

כמה מהמורות/ים הטובות/ים ביותר, מבצעות/ים מעשים מהפכניים מידי יום.

מלינדה אנדרסון כתבה את הספר [להיות מורה](#). בספר היא עוקבת אחר הקריירה של לקווישה הול, מורה לאנגלית במערכת בתי הספר הציבוריים בבולטימור. ככל שהקריירה של הול מתקדמת, היא בוחרת מדי פעם לבצע מעשה חתרנות קטן למול המערכת.

במקרה אחד היא אפשרה לתלמידים לא לקרוא טקסט שנדרש על פי תוכנית הלימודים של בית הספר שלה, ובמקום זאת לבחור טקסט אחר מספריית ספרים מגוונים מבחינה גזעית ותרבותית. המהלך הביא לכך שתלמידים רבים יותר עסקו בהתלהבות במשימת ניתוח הטקסט.

הול ידעה שההחלטה שלה מסוכנת; ועלולה לגרום לה לצרות עם הממונים עליה, ומכיוון שהיא מורה שחורה, היא נטלה על עצמה סיכון אישי ומקצועי גדול יותר מאשר אילו הייתה לבנה.

[הנה תקציר מראיון שנערך עמה](#)

למה חתרנות היא הכרחית?

סיפורה של הול אינו מתחיל כסיפור של חתרנות, בתחילת דרכה היא מזדהה מאוד כשומרת על הכללים. מורות/ים רבות/ים יודעות/ים מה עובד עבור קבוצה ייחודית של תלמידות/ים, אבל הן/ם מרגישות/ים מחויבות/ים לעקוב בקפידה אחר תוכנית הלימודים. כאשר מורה פועלת בניגוד לנורמה, היא היתה יכולה להיחשב כבעלת יוזמה או חדשנית. אולם במערכת שמתגמלת קונפורמיות וצייתנות, אלו מורות/ים חתרניות/ים שמוכנות/ים לקחת סיכונים שמשרתים בצורה הטובה ביותר את תלמידיהן/ם. בספר, אנדרסון מצטטת את ההיסטוריונית השחורה לירון בנט: "מחנך במערכת של דיכוי הוא או מהפכן או מדכא", "מורים צריכים להיות מהפכניים כדי לעשות את עבודתם הטובה ביותר עבור התלמידים במערכת שבנויה לדכא".

איך נראית חתרנות?

תוכניות הלימודים בבית הספר נבחרות כמעט תמיד על ידי אנשים מחוץ לכיתה, ולעתים קרובות מדי מונחות על ידי "מסורת". מורות/ים רבות/ים יודעות/ים שתוכנית הלימודים היא לא תמיד רלוונטית לתלמידות/ים בחדר, ולכן לעתים קרובות יש צורך לסטות ממנה. הול לימדה תלמידים שלעתים קרובות הגיעו אליה לאחר שנכשלו באנגלית והאמינו שהם לא אוהבים לקרוא או שהם לא יודעים לקרוא, אך כאשר קבלו לידיהם ספרים רלוונטיים יותר, הפכו רבים מהם לראשונה לקוראים אמיתיים שקוראים להנאתם.

צלילה לנושאים מאתגרים

אף על פי שמורות/ים רבות/ים מתרחקות/ים מנושאים שנויים במחלוקת בכיתותיהן/ם, הול בוחרת להתמודד איתם חזיתית. הנושאים הנפיצים של גזע ופוליטיקה נדונים באופן קבוע בכיתה של הול. היא עושה הבחנה בין חינוך אזרחי למפלגתיות פוליטית, ומציינת שתלמידיה צריכים לדעת על הצבעה, בחירות, זרועות הממשל והתהליך הדמוקרטי כדי להיות משתתפים מושכלים ומעורבים בחיים האזרחיים. "אני לא צריכה לשכנע אותך ללכת במסלול מסוים, אבל צריך שתדע מהם המסלולים". היא מאמינה שהכיתה היא מרחב לא רק ללמידה אקדמית. זה מקום להכין את התלמידים שלנו לעולם שמחוץ לכותלי בית הספר התיכון שלנו. צריך לזכור את מי היא מלמדת, היא מלמדת צעירים שחורים להיכנס לעולם שפעמים רבות לא רואה את ההבטחה והאפשרות שגלומה בהם. היא מלמדת אותם לשאול ולחקור ולחשוב בביקורתיות על מה שאומרים להם.

שינוי הנרטיב

הול מתוסכלת מהאופן השלילי שהתקשורת, חברי הקהילה ואפילו כמה מעמיתיה מדברים על התלמידות/ים. היא פועלת ללא לאות כדי לייצר נרטיב שונה, ולהפריך את התיאורים השליליים של צעירים שחורים בתקשורת, החל מלהיות אופטימית כשהיא מדברת על תלמידות/ים בחדר המורים, דרך שיתוף קבוע של תמונות וסיפורים חיוביים על תלמידיה בחשבון האינסטגרם שלה, ועד לפרסום יצירות של תלמידות/ים בספרים. היא מאוד ברורה ואומרת שוב ושוב לאנשים שמבקשים לזלזל בנוער השחור שהילדים שהם מתארים הם לא הצעירים שהיא מלמדת: "הם לא הצעירים שאני רואה שיושבים בכיתה שלי וכותבים סיפורים, שמפרסמים ספרים". היא לא מסתפקת רק בהצטרפות לתפיסה שילדים שחורים לא יכולים לעשות את זה או שהם לא יכולים ללמוד את זה. היא מסרבת לקנות את הדעות של החברה על צעירים שחורים, כי יש לה פרספקטיבה ממקור ראשון שאומרת אחרת.

מטריד

לפעמים חתרנות נראית כמו מאמץ נוסף במצבים שבהם רוב היו שואלים, למה לטרור? הול מוציאה 2500 דולר על עיצוב הכיתה שלה לטובת רהיטים, יצירות אמנות מוזמנות מאמן מקומי, ופינות מיוחדות. חלק מהמחנכים נמנעים מלבזבז הרבה כסף על עיצוב ויצירת הכיתה אבל הול יודעת שהכיתה שלה היא מפלט עבור הרבה מהילדים, שרואים בה סוג של מרחב שקט ויפה עבורם ללמוד. היא דוחה את המתנגדים שאומרים שהאסתטיקה לא חשובה, כי היא רואה ממקור ראשון את ההבדל שזה עושה לצעירים החיים במערב בולטימור. אני חושבת, אומרת אנדרסון שהול תגיד לך בצורה מאוד ברורה: אני עושה את זה כי אני יודעת שרבים מהתלמידים שלי כשהם מגיעים לבית הספר, כל מה שהם עוברים בדרכם הוא מבנים רעועים ואנשים שמשוטטים ברחוב. אני רוצה ליצור בכיתה שלי מרחב שמכבד אותם ויוצר מרחב למידה מושך, שגורם להם להרגיש טוב כשהם כאן.

למה לעבוד במקצוע שדורש כל כך הרבה מאבק?

בשנותיה כעיתונאית חינוך, אנדרסון ראתה הרבה כיתות, הרבה מורים והרבה בתי ספר שלא עונים על הצרכים של כל תלמידיהם. לשאלה האם הוראה הוא מקצוע ראוי, היא עונה: "היו לי מורים שחורים שאמרו לי במפורש, למה לי להישאר בכיתה?" אני אומרת: "כי ילדים שחורים צריכים אותך. וילדים אחרים צריכים אותך". "אני יודעת שזו עבודה קשה להפליא אבל הדרך היחידה לעשות שינוי בתוך מערכת היא להיות במערכת ולהיות חלק מהמאבק. ולכן הייתי אומרת, כן, להיות מורה. אל תיכנסו לזה מתוך אידיאליזציה ובמחשבה שהכל ממתקים וקשתות בענן. היכנסו להוראה בידיעה שזו עמדה פוליטית. זו עמדה שצריך להילחם עליה".

THE ONLY WAY YOU MAKE A CHANGE WITHIN A SYSTEM IS TO BE IN THE SYSTEM AND BE PART OF THE FIGHT. **AND SO I WOULD SAY YES, BECOME A TEACHER.** DON'T GO INTO IT IDEALIZED. DON'T GO INTO IT THINKING IT'S ALL CANDY AND RAINBOWS. **GO INTO IT KNOWING IT IS A POLITICAL POSITION.** IT IS A POSITION YOU HAVE TO FIGHT FOR.

Melinda Anderson
Episode 156, The Cult of Pedagogy Podcast

